

ἐτοῦτο μέ τέλος νά μὴν τρέξουσι ζημιές καί ἔξοδες ἀνάμεσα σ' ἐκείνους ὅπου ἐγκαλιῶνται, ὡς καθὼς ἐτύχαινε, ἂν ἓνα ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἐμποροῦσε νά συντρέξῃ ἔξω ἀπὸ τὸν τόπο μας, εἰς ἄλλους κριτάδες. Ὡς καθὼς ἀκόμη ξεδιαλυζόμαστε καί θέλομεν ὅτι νά ἀκλουθᾷ εἰς τὰ ἐρχόμενα, ἕως καθὼς ἔτρεχεν ἕως τὴν σήμερον, ἦγουν νά μὴν ἐμπορέσῃ τινὰς νά ἔβγῃ ἀπὸ τοῦ ἐκλαμπροτάτου Ἐπισκόπου μας τό κρίσιμο, συντρέχοντας, ὡς εἶπαμεν, εἰς ξένους κριτάδες, ὅσον εἶναι διὰ ὑποθέσεις καί διαφορές ὅπου περιέχονται εἰς τὰ τεσταμένα καί προχοχάρτια, ὡς ἄνωθεν. Καί ὅποιαν ἄλλη ἀπόφασιν θέλει εὑρεθῇ, ἢ ὁποία νά εἶναι μάλιστα ἐναντία εἰς τὰ συνήθεια καί καπίτουλα τοῦ τόπου μας, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐκρίνασι ὡς τώρα οἱ Ἐκλαμπρότατοι Ἐπίσκοποι, ἀπάνω εἰς κοσμικὲς ὑποθέσεις, ὡς ἄνωθεν, νά γροικιέται νοῦλα καί ἀνωφέλεφτη καί ὡσάν νά μὴν ἦτον δοσμένη. Καί διὰ τ' ἀληθὲς ὑπογραφοῦμαστε καί τυπώνομε καί τὴ βούλα τῆς Κοινότης ...».

326

1680. Αφορισμός. Κέρκυρα.

Α ρ ι ἄ δ ν η Γ ε ρ ο ῦ κ η, «Ο φόβος του αφορισμού», *Τα Ιστορικά* 5/8 (1988), σ. 56.

327

1680. Ιδιωτικό δικαιοπρακτικό έγγραφο διακανονισμοῦ λογαριασμών. Χα-

νιά. Δ. Πολέμης, «Κρητικό-Ανδριανό», 2. Γύρω ἀπὸ τὸν Γεώργιο Κοντόσταβλο, πρόξενο τῆς Βενετίας στὰ Χανιά (1680)», στὸν τόμο *Ἐνθύμησις Νικολάου Μ. Παναγιωτόπου*, Ἡράκλειο 2000, σ. 604-606, αρ. 1-2.

328

1680-1682. Ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Παροικιά (Πάρος).

Ν. Ἀ λ ι π ρ ἄ ν τ η ς, Σ. Σ υ μ ε ω ν ῖ δ η ς, «Τὸ καινούργιο πηγάδι Παροικιᾶς, συνοικία καθολικῶν τὸν 17° αἰῶνα. Ἀνέκδοτα ἔγγραφα τῆς συλλογῆς τοῦ Σ. Συμεωνίδη», *Παριανὰ* 13 (1983), σ. 128-131.

329

1680-1689. Νοταριακὸς κώδικας Ἰωάννη Μηνιάτη. Νάξος.

Ἀ ν α σ τ α σ ῖ α Σ ι φ ω ν ι ο ῦ - Κ α ρ ἄ π α, Γ. Ρ ο δ ο λ ἄ κ η ς, Λ υ δ ῖ α Ἀ ρ τ ε μ ι ᾶ δ η (ἐκδ.), «Ὁ κώδικας τοῦ νοταρίου Νάξου Ἰωάννου Μηνιάτη, 1680-1689 (χφ. Γ.Α.Κ. 86)», *ΕΚΕΙΕΔ* 29-30 (1982-1983) [1990], σ. 143-1220, αρ. 1-914.

ΔΩΡΕΑ ΣΕ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ («ΠΡΟΣΗΛΩΣΗ») ΥΠΟ ΤΟΝ ΟΡΟ ΟΤΙ ΤΑ ΔΩΡΟΥΜΕΝΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΥΤΕ ΝΑ ΕΚΧΩΡΗΘΟΥΝ ΟΥΤΕ ΝΑ ΥΠΟΘΗΚΕΥΘΟΥΝ

1681, Μάιος

«... εἰς τὸ ναὸν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ εὐλαβεστάτου παπᾶ κὺρ Γεωργίου Ἀμάη σακελλάριου Ναξίας ... διὰ τοῦτον ἡ λεγομένην κερὰ Ζανμπέταν μὲ καλὴν τῆς βουλῆν καὶ μὲ ἰδιάν τῆς προαίρεσιν καὶ χωρὶς κανενὸς ἀνέγγασιν δίνειν καὶ παραδίνειν ἀφιερώνειν καὶ προσηλώνειν τὸ ἄνωγ εἰρημένον χωράφιον εἰς τὸ Μέγα Γεώργιο νὰ εἶναι καὶ νὰ εὐρίσκεται πάντα εἰς τὸ ρηθέντα μοναστήριον διὰ ψυχικὴν τῆς σωτηρία καὶ διὰ τὴ ψυχὴν τῶν ἄνωθεν γεγραμμένων καὶ νὰ εἶναι ἀνέσπαστον ἀπὸ τὸ αὐτὸν μοναστήριον καὶ νὰ μὴν ἡμπορῇ ποτὲ τὸ αὐτὸν πρᾶμα νὰ ἀποξενωθῇ ἀπὸ τὸ αὐτὸν μοναστήριον μήτε νὰ μποροῦν νὰ τὸ πουλήσουν μήτε νὰ τὸ χαρίσιν μήτε νὰ τὸ πουροκόταξιν εἰς κοσμικοῦ χέρια ἀλλὰ πάντα ἀενάως νὰ εἶναι καὶ νὰ εὐρίσκεται εἰς τὸ αὐτὸν εἰρημένον μοναστήριον ...».

ΔΙΑΘΗΚΗ. ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΓΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΠΣΤΕΥΜΑΤΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ («KONTETZIONE») ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ «ΓΟΝΙΚΟΥ»

1684, 19 Ιουλίου

«... ἐπειδὴ καὶ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων οἶδε τὴν τελευτῶσιν αὐτοῦ οὐδὲ τὴν ἡμέρα οὐδὲ τὴν ὥρα κατὰ τοῦ Κυρίου τὸ λόγον διὰ τοῦτον καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἄνωθεν μισερ Λορέτζου ἡ κερὰ Καλὴ εὐρισκομένη εἰς κλίνη κατὰκοιτῆ καὶ φοβιζομένη τὴν ἁωρία τοῦ πικροτάτου θανάτου μὴν τὴν καταλάβη ἀφνίδια καὶ μὴν ἀδιόρθωτη ἐπροσκάλεσε ἐμένα τὸν ὑπογράφοντα νοτάριον νὰ διὰ τῆς τοιαύτης διαθήκης διαθεσθῇ ... ἔπειτα ἀφίνει τῆς θυγατέρας τῆς τῆς Ἑρήνης τὸ ἴδιο σπίτι ὅπου κάθονται τὰ ὅποια λέγειν πὼς ὁ ἄνθρωπος τῆς ὁ μισερ Λορέτζος τῆς ἐπούλησεν πράματα καὶ ἐγέγραψεν τὸ ἴδιο σπίτιν καὶ ἔχει τὴν ἀγορὰ ἀπάνω του καμωμένη καὶ ἔτσι μὲ τὸ θέλημά του καὶ αὐτὸς τῆς τὸ ἀφίνει ἐδῶ παρὼν καὶ ὁ αὐτὸς μισερ Λορέτζος καὶ μὲ τὸ θέλημά του καὶ αὐτὸς τῆς τὸ ἀφίνει νὰ εἶναι ἐδικόν τῆς κάνοντάς τῆς καὶ κοντετζιόνε ὅτιν εἰ μὲν καὶ δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ παντρευτῇ καὶ κάμη παιδία νὰ τὸ δώνῃ καὶ αὐτὴν τῶν μπαιδίων τῆς, εἰ δὲ καὶ ἀποθάνῃ ἄκληρη νὰ πηγαίνῃ εἰς τὰ ἄλλα τῆς ἀδέλφια τὰ ἀρσενικά εἰ δὲ καὶ ἐθέλασιν ἀποθάνου καὶ αὐτὰ νὰ πηγαίνῃ πάλι τὸ αὐτὸν σπίτιν εἰς τὰ χέρια τοῦ πατέρα τῆς τοῦ μισερ Λορέτζου ...».

ΑΦΕΣΗ ΧΡΕΟΥΣ ΥΠΟ ΜΟΡΦΗ ΔΩΡΕΑΣ ΥΠΕΡ ΨΥΧΙΚΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ («ΨΥΧΙΚΟΝ»)

1685, 17 Ιουνίου

«... εἰς τὸ σπίτιν κάμοῦ τοῦ ὑπογράφοντος νοτάριου ἐνεφανίστησαν ὁ παναιδεσιμώτατος καὶ μεγαλειώτατος ἀφέντης πρὸ Φραντζέσκος Κορονέλλος βικάριος Ναξίας καὶ Πάρος καὶ ὁ μισερ Μιχαλάκης Σκλαβοῦνος λέγοντας ὁ αὐτὸς μισερ Μιχαλάκης πὼς ἐπούλησεν τὴν κάμαρα ὅπου εἶχεν εἰς τὸ Μέσαν Κάστρον τῆς Ναξίας τοῦ ἄνωθε ἀφέντη βικάριου ἀπὸ τοὺς 1683 Ὀκτωβρίου 26 καθὼς διαλαμβάνει ἡ ἐκείνη πουλησίᾳ στὴν ὁποία πουλησίᾳ νουμενάρειν ὁ ρηθεὶς μισερ Μιχαλάκης πὼς ἔλαβεν καὶ ἐπερίλαβεν τὴν τιμὴ καὶ πληρωμὴν τῆς ἄνωθεν κάμαρας τὴν σήμερον ἐμπροσθεν εἰς ἐμένα τὸν ὑποκάτωθεν ὑπογεγραμμένο νοτάριον καὶ εἰς τοὺς ἀξιοπίστους μαρτύρους λέγειν πὼς ἐπειδὴ καὶ νὰ μὴν εἶχεν εἰς τὸ χέρι του ὁ ἀφέντης ὁ βικάριος τὰ τορνέσια τὴν πληρωμὴ τῆς ἄνωθεν κάμαρας νὰ τοῦ δώσῃν ἐτότες

τοῦ ἔκαμε ἓνα σκρίτον πὼς τοῦ χρεωστεῖν 33 ρεάλια τὸ ὁποῖο σκρίτον τὸ ἐπρεζεντάρησεν ἐδῶ πρεζέντε καὶ λέγειν ἔτζιν ὅτιν συνλογιζόμενος διὰ τὸ ὄφελον τῆς ψυχῆς του καὶ τῆς ποτέ του συνβίας ἐφωτίστην καὶ ἐσυνλογίστην καὶ ἤρε εὖλογον καὶ ἀρμόδιο ὅτιν νὰ ἀφήσῃν τὴν προλεγομένη κάμαρα καὶ τὸ ἴδιο σκρίτον τοῦ ἄνω λεγομένου ἀφέντη βικάριου διὰ ψυχικὴν του σωτηρίαν καὶ τῆς ποτέ του συνβίας. Ὅθεν τὴν σήμερον ἐνμπροσθε καμοῦ τοῦ νοτάριου καὶ τῶν κάτωθεν ἀξιοπίστων μαρτύρων ὁ ρηθεὶς μισερ Μιχαλάκης δίνει εἰς τὸ χέριν τοῦ εἰρημένου ἀφέντη βικάριου τὸ προλεγόμενο ἄνωθεν σκρίτον καὶ νὰ ἔχῃν καὶ τὴν λεγομένη κάμαρα καὶ νὰ γροικᾶται διὰ ντονατζιὸν καὶ ψυχικὸν καθὼς εἶναι ὅλες οἱ ντονατζιόνες καὶ τὰ ψυχικὰ μὲ κράτηξην καὶ κοντετζιὸν ὅτιν ὁ εἰρημένος ἀφέντης βικάριος νὰ εἶναι ὁμπλιγάδος εἰς ὅλην τὴν ζωὴν εἰς τὰς θεῖες μυσταγωγίας ὅπου λατρεύειν καὶ εἰς τὰς δέησές του νὰ μνημονεύῃ καὶ νὰ παρακαλῇ τὸν ἀφέντην τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του λεγομένου Μιχαλάκη καὶ τῆς ποτέ του συνβίας καὶ πάλι τὴν αὐτὴν ντονατζιὸν ποὺ κάνει εἰς τὸν αὐτὸν ἀφέντην παπᾶ καὶ ὅχιν εἰσὲ ἄλλον τὴν νικάνει καὶ διὰ πολλὰς χάρες καὶ καλωσύνες ὅπου ἐγνώρισεν ἀπὸ λόγουν του καὶ ὅπου τὸν ἐγνωρίζειν πὼς θέλει τοὺς μνημονεύειν μὲ σπλάχος καὶ μὲ ἀλάθαστην γνώμην ...».

ΠΡΟΙΚΟΣΥΜΦΩΝΟ. Η ΕΠΙΖΩΣΑ ΣΥΖΥΓΟΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΑΡΠΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΠΟΘΑΝΟΝΤΟΣ ΣΥΖΥΓΟΥ, ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΣΕ ΧΗΡΕΙΑ
1687, 5 Φεβρουαρίου

«... ἐδῶ παρὼν ἡ ἀρχόντισσαν κυρία Ἐνκατερίνα ἡ πατὴρ τοῦ ἄνωθεν μακαρίτην μισερ Φιλιππῆ καὶ ἀπὲ τὸ ἄλλο μέρος ὁ εὐγενὴς μισερ Παντολέος Συμμαρούπας συνφωνία ὑπανδρείας καὶ καθαρὸν συνοικέσιον θέλουσιν καὶ ποιήσουσιν τὰ αὐτὰ μέρη ὅπως τὸν Θεὸν ἄγιο νὰ ἐτάξῃν ἡ ἄνωθεν κυρία Ἐνκατερίνα πατέρα εἰς τὴν ἐαυτῆς ἀρχοντοπούλα κυρία Κριμέντζα τὸν ἀρχοντόπουλον τοῦ ἄνωθεν μισερ Παντολέου ὀνόματι Μιχέλην εἰς ἄνδρα τῆς νόμιμον καὶ εὐλογητικὸν καθὼς ὀρίζειν ἡ ἀγία τῆς Θεοῦ καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας. Οὕτως τὴν ἐθέλειν καὶ ὁ ρηθεὶς μισερ Παντολέος τὴν αὐτὴν ἀρχοντοπούλα κυρία Κριμέντζα εἰς γυναῖκα νόμιμον καὶ εὐλογητικὴν εἰς τὸν ἐαυτοῦ ἀρχοντόπουλον τὸν μισερ Μιχέλην καθὼς διακελεύου οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ νόμοι τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐξῆς ... Τὰ πράματα τῆς νύφης κατὰ τὴν κοντετζιὸν ὅπου κάνει ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας τῆς οὕτως νὰ εἶναι κατὰ τὴν διαθήκην του κάνοντας καὶ κοντετζιόνες ὁ μισερ Παντολέος τοῦ υἱοῦ του ὅτιν εἰ μὲν καὶ οἰκονομήσῃν ἀφέντης ὁ Θεὸς καὶ κάμουν παιδιὰ ἐκ τῆς σαρκός του ἢ νὰ εἶναι ὅσαν τοῦ τάξουσιν αὐτινοῦ καὶ τῶν μαιδίων τος, εἰ δὲ ὁ Θεὸς νὰ μὴν τ' ὀρίσῃν καὶ ἀποθάνῃ ἄκληρος νὰ στρέφονται εἰς τοὺς πλέα πρόξιμους ἐδικοὺς κατὰ τὴν τάξιν τοῦ τόπου καὶ ὁ Θεὸς νὰ μὴν τὸ ὀρίσῃν καὶ ἤθελε ἀποθάνῃ ὁ γαμπρὸς πρὶ τῆς νύφης τὰ πράματά του νὰ τὰ καρποτρῶγῃ ἢ νύφην ἕως ποτὲ κρατεῖν τὴν τιμὴν του καὶ ἔτζι νὰ γροικᾶται καὶ διὰ τὴν νύφην ...».

330

1680-1784. Ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Σοποτός (Αχαΐα).

Ν. Παπαδόπουλος, «Δικαιοπρακτικά έγγραφα Σοποτοῦ (ΙΖ'- ΙΗ' αἰ.)», *Ἐπετηρὶς τῶν Καλαβρύτων* 8 (1976), σ. 118-131, αρ. 1-15.

